

**TELŠIŲ LOPŠELIO – DARŽELIO „MASTIS“
VAIKŲ, SERGANČIŲ LĒTINĖMIS NEINFEKČINĖMIS LIGOMIS, SAVIRŪPOS
PROCESO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaikų sergančių lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis (toliau – LNL) savirūpos proceso organizavimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato vaikų savirūpos proceso organizavimą Telšių lopšelyje – darželyje „Mastis“ (toliau lopšelis – darželis), lopšelio - darželio atsakomybes ir pareigas, vaikų tėvų (globėjų, rūpintojų) atsakomybes ir pareigas.
2. Aprašo tikslas – užtikrinti sklandų savirūpos proceso organizavimą lopšelyje - darželyje.
3. Vaiko, sergančio LNL, savirūpos įgyvendinimo procese dalyvauja vaikas, tėvai (globėjai, rūpintojai), lopšelio - darželio vadovas ar jo įgaliotas atstovas, lopšelio - darželio visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigoje (toliau – VSS), vaiką ugdamas mokytojai ir kiti švietimo pagalbos specialistai.
4. Savirūpos procesas organizuojamas atsižvelgiant į vaiko poreikius ir tiksliai gydytojų rekomendacijas pagal vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) ir lopšelio - darželio darbuotojų parengtą savirūpos planą (2 priedas).
5. Aprašas parengtas vadovaujantis:
 - 5.1. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. V-1428/V-1465 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-1035/Isak-2680 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.
 - 5.2. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro „Lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis (cukriniu diabetu, bronchų astma ir dermatitu) sergančių vaikų, ugdomų bendrojo ugdymo įstaigose, sveikatos priežiūros mokyklose“ (2020) rekomendacijomis.

II SKYRIUS

SĄVOKOS IR APIBRĖŽIMAI

6. Apraše naudojamos sąvokos ir apibrėžimai:
 - 6.1. **Lėtinės neinfekcinės ligos** – ilgos trukmės ir paprastai lėtai progresuojančios ligos, tokios kaip širdies ir kraujagyslių ligos, vėžys, cukrinis diabetas, lėtinės kvėpavimo takų ligos ir psichikos sveikatos sutrikimai, kaip tai nustatyta Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų strategijoje, patvirtintoje LR Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-96413.
 - 6.2. **Vaikas** – asmuo, kuris ugdomas lopšelyje - darželyje.
 - 6.3. **Tėvai (globėjai, rūpintojai)** – vaiko atstovai pagal įstatymą, kaip tai nustatyta LR vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme 18, t. y. vaiko tėvai, vaiką įvaikinus, – įtėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija.

- 6.4. **Savirūpa** – vaiko, sergančio lėtine neinfekcine liga, gebėjimas saugoti sveikatą, prisitaikyti prie aplinkos sąlygų, apsisaugoti nuo ligos komplikacijų, sveikatos būklės pablogėjimo atpažinimas ir gebėjimas pačiam vykdyti gydytojo paskirtą gydymą savarankiškai, su šeimos ar ugdymo įstaigos darbuotojų pagalba, kaip tai nustatyta Plane.
- 6.5. **Individualus savirūpos planas** – individualiai pagal gydytojo rekomendacijas ir tėvų lūkesčius parengtas veiksmų planas, užtikrinantis sklandžią savirūpos proceso eigą.
- 6.6. **Įgaliotas atstovas** – lopšelio - darželio direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už savirūpos pagalbą organizavimą.

III SKYRIUS SAVIRŪPOS PROCESO ORGANIZAVIMAS LOPŠELYJE - DARŽELYJE

7. Savirūpos procesas lopšelyje - darželyje organizuojamas, jei:
 - 7.1. Vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai), rašydami prašymą dėl priėmimo/pasirašydami ugdymo sutartį į/su ugdymo įstaiga, pažymi, kad vaikas serga LNL ir jam reikalinga pagalba savirūpai.
 - 7.2. Vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) raštu praneša ugdymo įstaigai apie esantį/atsiradusį savirūpos organizavimo poreikį vaikui.
 - 7.3. Lopšelio - darželio VSS apie savirūpos poreikį vaikui informaciją gauna, analizuodamas mokinio sveikatos duomenis vaikų sveikatos stebėsenos informacinėje sistemoje (VSS IS).
8. Savirūpos organizavimo eiga:
 - 8.1. Gavus informaciją apie vaikui reikalingą pagalbą, lopšelio - darželio įgaliotas atstovas inicijuoja Vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) posėdį. Į posėdį pakviečiami: vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai). Jo metu vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) supažindinami su ugdymo įstaigos galimybėmis organizuoti mokinio savirūpai reikalingą pagalbą, aptariama individualaus savirūpos plano (toliau – Planas) būtinybė bei jo parengimas.
 - 8.2. Lopšelio - darželio įgaliotas atstovas rengia Planą pagal tiksliai, aiškiai išdėstytas gydytojo rekomendacijas bei tėvų išsakytus lūkesčius.
 - 8.3. Lopšelio – darželio įgaliotas atstovas supažindina vaiko tėvus (globėjus, rūpintojus) su Planu.
 - 8.4. Vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) užpildo būtinas Plano dalis.
 - 8.5. Planas suderinamas su tėvais (globėjais, rūpintojais) jiems pasirašant.
 - 8.6. Planas suderinamas su lopšelio - darželio VSS jam pasirašant.
 - 8.7. Suderintas Planas įsakymu tvirtinamas lopšelio - darželio direktoriaus.
 - 8.8. Įgaliotas atstovas sudaro sąrašą asmenų, kurie dalyvauja konkretaus vaiko Plano įgyvendinime, nurodant kiekvieno iš jų konkrečius Plano įgyvendinimo veiksmus.
 - 8.9. Įgaliotas atstovas supažindina ir apmoko Planą įgyvendinančius lopšelio – darželio darbuotojus bei pateikia jiems pasirašyti Pasižadėjimą saugoti tvarkomų asmens ir kitų duomenų paslaptį, laikytis duomenų saugos reikalavimų (1 priedas).
 - 8.10. Suderintas ir patvirtintas Planas tampa vaiko sutarties neatsiejama dalimi.
 - 8.11. Planas gali būti koreguojamas pasikeitus vaiko sveikatos būklei.
 - 8.12. Tėvai (globėjai, rūpintojai) gali atsisakyti savirūpos vaikui organizavimo, atsisakymą išreiškdami raštiškai. Lopšelis - darželis apie tėvų (globėjų, rūpintojų) atsisakymą dalyvauti savirūpos procese per 3 d.d. informuoja savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorių.

IV SKYRIUS

LOPŠELIO - DARŽELIO ATSAKOMYBĖS IR PAREIGOS

9. Lopšelis - darželis įsipareigoja:
 - 9.1. Sudaryti sąlygas vaiko savirūpai organizuoti.
 - 9.2. Parengti individualų savirūpos planą.
 - 9.3. Organizuoti individualius pokalbius, VGK posėdžius su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais).
 - 9.4. Tvarkyti ir saugoti surinktus vaiko ir tėvų (globėjų, rūpintojų) asmens duomenis laikantis Bendrojo duomenų saugos reglamento ir Asmens duomenų tvarkymo lopšelio - darželio taisyklių reikalavimų.
 - 9.5. Lopšelis - darželis atsako už sklandų savirūpos proceso organizavimą, individualaus savirūpos plano sudarymą bei proceso koordinavimą.

V SKYRIUS

VAIKO TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) ATSAKOMYBĖS IR PAREIGOS

10. Informuoti lopšeljį - darželį apie savirūpos organizavimo poreikį.
11. Suteikti reikiamą informaciją Plano rengimui.
12. Pateikti gydytojų rekomendacijas.
13. Atvykti į individualius susitikimus, VGK posėdžius.
14. Plane užpildyti tėvams (globėjams, rūpintojams) skirtas dalis ir pateikti reikiamą informaciją.
15. Vaiko tėvai (globėjai rūpintojai) atsako už individualaus savirūpos plano įgyvendinimą, vykdymą.
16. Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo užtikrinti, suteikti visas Plane nurodytas priemones ir medikamentus bei pasirūpinti susidarančių atliekų šalinimu.

(Individualų savirūpos planą įgyvendinančių darbuotojų pasižadėjimo forma)
**PASIŽADĖJIMAS SAUGOTI TELŠIŲ LOPŠELYJE – DARŽELYJE „MASTIS“
TVARKOMŲ VAIKŲ IR JŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) ASMENS IR KITŲ
DUOMENŲ PASLAPTĮ, LAIKYTIŠ DUOMENŲ SAUGOS REIKALAVIMŲ**

_____ Nr. _____

(data) (registracijos numeris)

(sudarymo vieta)

1. Aš suprantu, kad:

1.1. savo darbe susipažinsiu su konfidencialia informacija, kuri negali būti atskleista ar perduota neįgaliotiems asmenims ar institucijoms;

1.2. draudžiama sudaryti sąlygas neįgaliotiems asmenims susipažinti su tokia informacija;

1.3. netinkamas asmens duomenų tvarkymas gali užtraukti atsakomybę pagal Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktus.

2. Man išaiškinta, kad konfidencialią informaciją pagal šį pasižadėjimą sudaro:

2.1. asmens duomenys, suprantami, kaip apibrėžti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas);

2.2. informacija, kurią darbo metu patikėta tvarkyti ar naudotis, išskyrus, kai tokią informaciją teikti įpareigoja teisės aktai ar kompetentingos institucijos.

3. Aš įsipareigoju:

3.1. saugoti konfidencialią informaciją;

3.2. tvarkyti konfidencialią informaciją vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais;

3.3. neatskleisti, neperduoti ir nesudaryti sąlygų įvairiomis priemonėmis susipažinti su tvarkoma informacija nė vienam asmeniui, kuris nėra įgaliotas naudotis šia informacija;

3.4. pranešti savo tiesioginiam vadovui arba asmeniui, atsakingam už informacijos saugumą, apie bet kokius bandymus sužinoti man patikėtą konfidencialią informaciją ir apie bet kokią situaciją, kuri gali kelti grėsmę informacijos saugumui;

3.5. pasibaigus darbo santykiams ar pasikeitus pareigoms, toliau saugoti darbo metu sužinotą konfidencialią informaciją.

_____ (pareigos)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

_____ (data)

(Individualaus savirūpos plano forma)
TELŠIŲ LOPŠELIS – DARŽELIS „MASTIS“

INDIVIDUALUS PAGALBOS MOKINIO SAVIRŪPAI, TEIKIMO UGDYMO ĮSTAIGOJE PLANAS

Individualus pagalbos vaiko savirūpai, kai vaikas serga bronchų astma, teikimo ugdymo įstaigoje planas (toliau – PLANAS), yra susitarimas tarp vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų), ugdymo įstaigos, visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigoje, kuriame nurodomi konkretūs pagalbos vaiko, sergančio bronchų astma, savirūpai ugdymo įstaigoje poreikiai ir reikiama pagalba vaiko savirūpai mokymosi proceso metu.

1. MOKINIO DUOMENYS		
	Vardas ir pavardė:	
	Gimimo data:	
	Amžius:	
	Mokykla:	
	Grupė/klasė:	
Mokyklos adresas:	<i>gatvė, namo nr.</i>	
	<i>miestas/ rajonas</i>	
	<i>pašto kodas</i>	
Gyvenamosios vietos adresas:	<i>gatvė, namo nr.</i>	
	<i>miestas/ rajonas</i>	
	<i>pašto kodas</i>	
PLANO sudarymo data		
PLANO peržiūros data		

2. ŠEIMOS NARIŲ KONTAKTINĖ INFORMACIJA		
Pirmas kontaktas –		
Vardas ir pavardė:		
Giminystės ryšys:	Mama	
Telefono numeris:	<i>Mobilus:</i>	
	<i>Darbo:</i>	
Elektroninio pašto adresas:		

Antras kontaktas –		
Vardas ir pavardė:		
Giminystės ryšys:	Tėtis	
Telefono numeris:	<i>Mobilus:</i>	
	<i>Darbo:</i>	
Elektroninio pašto adresas:		

3. PAGRINDINIŲ ASMENŲ, DALYVAUJANČIŲ ĮGYVENDINANT PLANĄ UGDYMO ĮSTAIGOJE, KONTAKTINĖ INFORMACIJA		
	<i>Vardas ir pavardė:</i>	

Ar reikalinga mokiniui vartoti vaistus Mokykloje?	Taip	☐ (Vartoti tik esant dusuliui arba kai iš bronchų girdimas užsesys)
	Ne	☐
<p>Jeigu taip, koks vaistų šalutinis poveikis gali pasireikšti? <i>Kartais galimas silpnas drebulys, galvos skausmas, padažnėjęs širdies plakimas. Labai retais atvejais gali atsirasti raumenų mėšlungis. Vaikai, vartojantys šį vaistą, retkarčiais gali tapti neramūs ir sujaudinti. Labai retai būna trumpų svaigulio priepuolių. Kartais vaistas gali sudirginti burną ir gerklę.</i></p>		

Vaisto pavadinimas	Dozė	Vartojimo būdas	Vartojimo laikas/ dažnis	Vaisto galiojimo laikas IKI	Vaisto naudojimo administravimas

Svarbu. Vaistai turėtų būti aiškiai paženklinėti vaiko vardu ir laikomi vadovaujantis Mokyklos pagalbos mokinio savirūpai pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jei mokinys serga lėtine neinfekcine liga tvarka.

6. GALINČIOS PASIREIKŠTI BRONCHŲ ASTMOS PAŪMĖJIMO BŪKLĖS IR PAGALBOS VEIKSMAI JOMS IŠTIKUS

Bronchų astmos paūmėjimas - būklė, kai minutėmis, valandomis ar dienomis progresuoja dusulys, kosulys, švilpimas krūtinėje ir (ar) krūtinės veržimas, blogėja plaučių funkcijos rodikliai.

Bet kurio sunkumo astmos metu galimi lengvi, vidutinio sunkumo, sunkūs ar gresiantys kvėpavimo sustojimu astmos paūmėjimai.

Ar gali mokiniui mokymosi proceso metu Mokykloje pasireikšti ligos paūmėjimo būklė (-ės), kai reikalingas papildomas vaistų vartojimas ar kitokia pagalba?	Taip	☐
	Ne	☐

Kokie bronchų astmos paūmėjimo simptomai dažniausiai būdingi jūsų vaikui?	☐ Švokštimas (švilpimas), ☐ dusulys, ☐ kosulys (sausas ar produktyvus), ☐ sunkumo (veržimo) jautimas krūtinėje ☐ kita (išvardinkite)	
Kas išprovokuoja jūsų vaiko bronchų astmos paūmėjimą?	☐ Namų dulkių erkių alergenai ☐ Tarakonų alergenai ☐ Patalpų teršalai ☐ Žiedadulkės ☐ Sportas/ fizinė veikla ☐ Peršalimas/ gripas ☐ Kita (išvardinkite):	☐ Gyvūnų alergenai ☐ Patalpų pelėsiai ☐ Vaistai ☐ Stresas ☐ Oro sąlygos ☐ Oro tarša (tabako dūmai)
Ar jūsų vaikas pasako kai jam reikalingi medikamentai?	☐ Taip	☐ Ne

Ar jūsų vaikui reikalinga pagalba vartojant (įkvepiant) vaistus?	☐ Taip	☐ Ne
Kokių pagalbos veikslių reikia imtis?		
Kokia tolimesnių veikslių seka?		

7. MOKINIO SVEIKATOS BŪKLĖS STEBĖSENA		
Ar reikalinga mokinio sveikatos būklės stebėseną Mokykloje?	Taip	☐
	Ne	☐

Kokios mokinio sveikatos būklės stebėjimo priemonės turi būti taikomos Mokykloje?	
Kada jas reikia taikyti?	

8. PAGALBA MOKINIUI VALGYMŲ UGDYMO ĮSTAIGOJE METU		
Ar reikalinga pagalba mokiniui valgymų Mokykloje metu?	Taip	☐
	Ne	☐

9. FIZINIS AKTYVUMAS		
Ar reikalingi kokie nors specialios pagalba mokinio fizinio aktyvumo metu?	Taip	☐
	Ne	☐

Pagalbos veiksmai fizinio ugdymo pamokos metu	<i>Dėl didesnio fizinio aktyvumo gali kilti dusulys ar iš bronchų sklindantys užšėliai, todėl vengti per didelio fizinio aktyvumo.</i>
---	--

10. POVEIKIS MOKINIO MOKYMUISI, UGDYMO, SOCIALINIAI IR PSICHOLOGINIAI POREIKIAI		
Ar mokinio sveikatos būklė (-ės) gali turėti įtakos mokymuisi?	Taip	☐
	Ne	☐

11. UGDYMO ĮSTAIGOS FIZINĖ APLINKA	
Ar gali Mokyklos fizinė aplinka įtakoti mokinio sveikatos būklę?	Taip ☐ Ne ☐
Kokie Mokyklos fizinės aplinkos veiksniai gali turėti neigiamą poveikį mokinio sveikatos būklei?	
Kokių veikslių reikėtų imtis Mokyklai siekiant sumažinti galimą neigiamą Mokyklos aplinkos	

veiksnių poveikį mokinio sveikatos būklei?	
--	--

12. IŠVYKOS IR VEIKLOS UŽ UGDYMO ĮSTAIGOS RIBŲ	
Kokia pagalba (gali būti) reikalinga?	
Kada reikia suteikti pagalbą?	
Kas prižiūrės vaistus ir įrangą (priemones)?	
Kas bus atsakingas už pagalbą mokiniui išvykų ir veiklų už Mokyklos ribų metu?	

SUTIKIMAS

Aš sutinku, kad šiame PLANE pateikta informacija yra tiksli ir atitinka pagalbos mano vaiko savirūpai organizavimo ugdymo įstaigoje poreikius. Aš suprantu ir sutinku, kad šiame SUSITARIME pateikta informacija bus dalijamasi su ugdymo įstaigos darbuotojais, dalyvaujančiais pagalbos mano vaiko savirūpai procese ir ugdyme mano vaiko sveikatos ir saugos tikslais. Įsipareigoju nedelsiant informuoti ugdymo įstaigą apie visus pokyčius, galinčius turėti įtakos šio PLANO įgyvendinimui.

Aš sutinku, kad:

- Lopšelis - darželis mano vaikui reikalingus vartoti ugdymo įstaigoje vaistus administruotų pagalbos mokinio savirūpai pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu mokinys serga lėtine neinfekcine liga, tvarkos apraše nustatyta tvarka
- lopšelis - darželis bus atsakingas už vaistų išdavimą vaiko vartojimui šiame PLANE nurodytais laiko intervalais, dozėmis, būdais, taip pat ir teikiant pagalbą ligos paūmėjimo atvejais, kaip tai yra nurodyta šiame PLANE.
- Aš sutinku, kad mano vaikas ugdymo įstaigoje su savimi gali turėti gydytojo paskirtus vaistus ir būtų atsakingas už jų vartojimą, kai tai yra reikalinga.
- Aš esu susipažinęs su lopšelio - darželio man pateiktu ugdymo įstaigos pagalbos mokinio savirūpai pagal gydytojų rekomendacijas užtikrinimo (vaistų laikymo, išdavimo, naudojimo ir kt.), jeigu mokinys serga lėtine neinfekcine liga, tvarkos aprašu.

Tėvų (globėjų, rūpintojų) parašas	
Tėvo (globėjo, rūpintojo) vardas ir pavardė:	
Parašas:	

Aš lopšelio - darželio vardu **sutinku** su šiame PLANE nurodytomis pagalbos mokinio savirūpai organizavimo priemonėmis, įskaitant ir mokiniui gydytojo paskirtų vaistų vartojimą, ir **esu atsakingas** už tai, kad ugdymo įstaiga imtųsi PLANE įvardintų reikiamų veiksmų. **Sutinku** nedelsiant informuoti mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), PLANO vykdytojus bei **peržiūrėti** PLANĄ, jei įvyktų kokių nors pakeitimų, kurie gali turėti įtakos šio PLANO įgyvendinimui. **Įsipareigoju** paskirti lopšelio - darželio darbuotoją (-us), atsakingą (-us) už PLANO ar atskirų PLANO dalių įgyvendinimą.

Mokyklos vadovo arba įgalioto atstovo parašas	
Vardas ir pavardė:	
Pareigos:	

Parašas:	
----------	--

Aš **sutinku** padėti lopšeliui- darželiui įgyvendinti šiame PLANE pateiktas asmens sveikatos priežiūros specialistų rekomendacijas šiam mokiniui ir atlikti šiuos, PLANE nurodytus, veiksmus mano darbo ugdymo įstaigos grafike nustatytu darbo laiku (išvardinkite):

1. Pagal poreikį suduoti vaistus.
2. Stebėti mokinio sveikatos būklę.

Visuomenės sveikatos specialisto, vykdančio visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigoje parašas	
--	--

Visuomenės sveikatos specialisto vardas ir pavardė:	
---	--

Parašas:	
----------	--